

Силабус курсу

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

Ступінь вищої освіти – доктор філософії (PhD)

Галузь знань: 01 – Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Освітньо-наукова програма: «Середня освіта»

Кількість кредитів: 4/ 120 год

Рік підготовки, семестр – II рік, III семестр

Компонент освітньої програми: основна дисципліна

Дні занять: згідно з розкладом занять

Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська, англійська

Керівники курсу:	доктор педагогічних наук, професор Сокол Мар'яна Олегівна кандидат педагогічних наук, доцент Олендр Тетяна Михайлівна
Контактні телефони викладачів:	+380672864250 +380677628665
Е-mail викладачів:	sokol@tnpu.edu.ua , olendr@tnpu.edu.ua
Сторінки викладачів	http://tnpu.edu.ua/faculty/inozemnimovy/sokol-mar-yana-oleg-vna.php http://tnpu.edu.ua/faculty/inozemnimovy/olendr-tetyana-mikhayl-vna.php?clear_cache=Y
Сторінка курсу в Moodle	https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=3539

Анотація дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми теорії та практики викладання іноземних мов у середній школі**» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії спеціальності «**014 Середня освіта**».

Основною формою вивчення курсу є лекційні та семінарські заняття. Засвоєння теоретичного лекційного матеріалу відбувається шляхом опрацювання рекомендованої основної літератури, під час роботи з інформаційними джерелами, підготовки до семінарських занять, виконання самостійної роботи, індивідуальної творчої роботи,

виконання тестових завдань, ситуаційних завдань тощо. Аспіранти демонструють свої знання і навички під час дискусій, проведення фрагментів занять з теми, аналізу фрагментів, презентацій, виконання проблемних завдань.

У процесі вивчення дисципліни «**Актуальні проблеми теорії та практики викладання іноземних мов у середній школі**» здобувачі наукового ступеня доктора філософії оволодівають необхідним обсягом знань про актуальні проблеми теорії і методичної практики викладання іноземних мов у закладах середньої освіти.

Метою викладання навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми теорії та практики викладання іноземних мов у середній школі**» є:

- підготувати аспіранта до розв'язання теоретико- практичних проблем середньої освіти;
- виробити здатність створювати та оцінювати сучасне освітнє середовище для розв'язання практичних проблем іншомовної освіти в школі;
- сформувані вміння здійснювати моніторинг проблем середньої освіти, систематизувати та інтерпретувати його результати;
- допомогти здобувачу набути вміння вивчати, аналізувати, узагальнювати й поширювати передовий науковий досвід, систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію, враховуючи позитивний вітчизняний і зарубіжний досвід;
- сформувані здатність розробляти та впроваджувати програми забезпечення якості методики викладання іноземних мов у середній освіті;
- виробити у здобувача здатності аналізувати ефективні форми, методи і засоби навчання іноземних мов у середній школі, що сприятиме реалізації наукового дослідження;
- формування рівня знань, умінь, навичок, необхідного в освітньо-фаховій і науковій діяльності.

Навчальний контент:

Години			Тема	Результати навчання	Завдання
ле к ц.	се м.	са м. р			

Змістовий модуль I. Концепція загальної середньої освіти та методичні основи організації викладання іноземних мов у середній школі

3	4	9	1. Система середньої освіти в Україні. Основні принципи освіти і зміни у навчанні іноземних мов. Методика викладання іноземних мов.	Знати систему середньої освіти в Україні. Глибоко розуміти теоретичні та практичні проблеми методики викладання іноземних мов. Розуміти процеси і явища в галузі середньої освіти. Знати сучасні методологічні засади методики навчання іноземних мов.	Питання, обговорення, дискусія, кейси ІНДЗ
2	3	8	2. Ступені загальної середньої освіти. Державний	Інтелектуально взаємодіяти з найновішими дослідженнями у галузі середньої освіти. Знати ступені загальної середньої освіти. Володіти знаннями державного освітнього	Презентація, обговорення, дискусія,

			освітній стандарт з іноземної мови. Державний стандарт вчителя. Сучасні вимоги до кваліфікації вчителя ІМ Нової української школи. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти.	стандарту з іноземної мови та державним стандартом вчителя. Знати сучасні вимоги до кваліфікації вчителя іноземних мов Нової української школи. Оперувати законодавчою базою загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.	кейси ІНДЗ
2	4	9	3. Система вправ у навчанні іноземних мов. Система вправ для формування навичок та вмінь мовлення. Типи вправ для навчання іноземних мов.	Використовувати у власних наукових дослідженнях знання про: систему вправ у навчанні іноземних мов, систему вправ для формування навичок та вмінь мовлення, поєднання різних типів вправ для навчання іноземних мов.	Питання, дискусія, кейси ІНДЗ
3	4	9	4. Навчання іноземної мови на основі предметного змісту (content-based instruction) та на основі завдань (task-based language learning). Предметно-мовне інтегроване навчання (Content and Language Integrated Learning CLIL) іноземних мов.	Здатність використовувати та науково впроваджувати знання в галузі методики навчання іноземної мови на основі предметного змісту (content-based instruction) та на основі завдань (task-based language learning). Здатність використання предметно-мовного інтегрованого навчання іноземних мов.	Питання, дискусія, кейси ІНДЗ
10	15	35			

Змістовий модуль II. Сучасні освітні практики в системі середньої освіти

3	4	9	5. Використання медіа освітніх технологій у викладанні іноземних мов у ЗЗСО.	Знати актуальні проблеми сучасної медіа освіти. Володіти ознаками медіа культури. Використовувати медіа освітні технології у викладанні іноземних мов у ЗЗСО. Здатність використання технології e-learning у середній школі.	Питання, інтерактивні технології, ІНДЗ
2	3	8	6. Впровадження критеріїв «еклектизму» у викладанні іноземних мов. Теоретичні основи укладання НМК з іноземних мов.	Вміти поєднувати різні методи навчання іноземної мови відповідно до поняття «еклектизму». Впроваджувати критерії «еклектизму» у викладанні іноземних мов. Знати теоретичні основи укладання НМК з іноземних мов.	Питання, дискусії, інтерактивні технології ІНДЗ
3	4	9	7. Розвиток навичок Soft Skills у контексті навчання іноземних мов.	Використовувати навички Soft Skills у контексті навчання іноземних мов. Здатність проводити аналогії між класичними та новітніми педагогічними технологіями навчання.	Питання, дискусії, інтерактивні технології, презентація ІНДЗ
2	4	9	8. Технологія проблемного навчання іноземних мов у середній освіті.	Вміти використовувати профільні знання з технології проблемного навчання іноземних мов у середній школі задля аналізу науково-методологічних досліджень та оцінки новітніх методик навчання.	Питання, дискусії, ІНДЗ тестування
10	15	35	Всього		

Формування програмних та фахових компетентностей:

Індекс в матриці	Програмні компетентності
	Загальні компетентності
ЗК1	Здатність до узагальнень, аналізу та синтезу, розвитку критичного мислення для розуміння процесів і явищ в освітній галузі (середньої освіти), вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.
ЗК2	Здатність до пошуку, систематизації, критичного осмислення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК4	Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій із

	дотриманням академічної доброчесності.
ЗК7	Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність).
ЗК8	Здатність до саморозвитку (планування й вирішення задач власного професійного і особистісного зростання), наявність наукового світогляду, наполегливість у досягненні мети.
ЗК10	Демонстрація авторитетності, високого рівня самостійності та інноваційності, відданість розвитку нових ідей та процесів у передовому контексті професійної та академічної діяльності
	Спеціальні (фахові) компетентності
ФК1	Здобуття концептуальних знань у галузі середньої освіти, зокрема про основні парадигми, технології, розуміння теоретичних і практичних проблем, еволюційного шляху розвитку національної та світової методик викладання іноземних мов; розширення наукових знань про систему середньої освіти, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
ФК2	Здатність виявляти актуальні проблеми розвитку методики викладання іноземних мов з урахуванням національного та міжнародного досвіду, аналізувати та пропонувати шляхи їх вирішення з орієнтацією на інтереси особистості, суспільства і держави.
ФК3	Здатність використовувати профільні знання в галузі середньої освіти для аналізу науково-теоретичних досліджень та оцінки новітніх методів викладання іноземних мов в закладах освіти.
ФК4	Здатність оперувати класичними та новітніми методами викладання іноземних мов, реалізовувати діяльнісний і компетентнісний підходи на основі лінгводидактичних засад; виконувати роль агента змін, тьютора, едвайзера, коуча, фасилітатора, ментора у навчанні іноземних мов в освітньому процесі Нової української школи.
ФК5	Здатність здійснювати моніторинг проблем середньої освіти, систематизувати та інтерпретувати його результати.
ФК6	Здатність розв'язувати проблеми і завдання в освітній галузі на основі осмислення тенденцій розвитку, чинників впливу з використанням теоретичних та експериментальних методів.
ФК 8	Здатність до реалізації процедур проєктування, організації та моніторингу педагогічних систем і технологій з урахуванням необхідних перетворень в освітній галузі з методики викладання іноземних мов (середня освіта), в діяльності науковців, управлінців і педагогів-практиків.
ФК9	Здатність оцінювати процес і результат виконаної роботи, розробляти та впроваджувати програми забезпечення якості методики викладання іноземних мов у середній освіті. Здатність до професійної рефлексії.
ФК11	Здатність виявляти гнучкість, креативність, ініціативність задля вирішення фахових проблем через упровадження інновацій.
ФК12	Здатність вибудовувати конструктивну взаємодію з учнями/здобувачами, створювати сприятливий психологічний клімат в освітньому середовищі, формувати навички ХХІ століття.
ФК14	Здатність проводити оригінальні дослідження із використанням методологічного інструментарію, досягати наукових результатів, виконувати завдання з міждисциплінарних досліджень в галузі методики викладання іноземних мов.
ФК15	Здатність оцінювати результати рівня сформованості іншомовної компетентності, hard skills та soft skills учнями/здобувачами, застосовуючи

	традиційні та альтернативні методи.
ФК16	Здатність розробляти підручники, посібники, методичні рекомендації із впровадження результатів досліджень в освітній процес середньої школи.
ФК17	Здатність до педагогічної діяльності в межах спеціальності «Середня освіта», орієнтовану на ринок праці щодо підготовки фахівця з методики викладання іноземних мов відповідно до чинних стандартів освітньої галузі.

Програмні результати навчання:

ПРН 2	Осмыслити найновіші дослідження в галузі середньої освіти, розуміти теоретичні й практичні проблеми з методики викладання іноземних мов, впроваджувати передові практики у професійну діяльність.
ПРН 4	Використовувати сучасні концептуальні, методологічні знання в галузі середньої освіти, знати науково-теоретичні, практичні основи їх реалізації, сучасні підходи до методики викладання іноземних мов.
ПРН 6	Уміти критично аналізувати історичні надбання, оцінювати й узагальнювати різні наукові погляди щодо методики викладання іноземних мов, формулювати й обґрунтовувати обрану наукову концепцію.
ПРН 7	Практикувати пошук, самостійний відбір та здатність застосовувати нормативно-правову, методичну документацію, що визначає роботу закладу освіти.
ПРН 8	Аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми регулювання правових відносин щодо інтелектуальної власності, академічної доброчесності; вирішувати проблеми етики партнерської взаємодії, співпраці.
ПРН 10	Усвідомлювати й розуміти взаємозв'язки методики з іншими галузями; генерувати, комплексно аналізувати наукові ідеї, категоріальний апарат досліджень, інформаційне та методичне забезпечення.
ПРН 12	Вміти викладати фахові дисципліни з іноземних мов у галузі середньої освіти відповідно до стандартів сучасної освіти; використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності, діагностики, контролю та оцінки її ефективності.
ПРН 14	Володіти методами педагогічної діагностики та альтернативними методами оцінювання рівня сформованості іншомовної компетентності здобувачів освіти з метою досягнення результатів навчання.
ПРН 15	Проводити аналогії між класичними і новітніми педагогічними технологіями викладання іноземних мов відповідно до принципів еклектизму, розробляти НМК з іноземних мов в галузі середньої освіти.
ПРН 16	Вивчати і впроваджувати передовий національний та міжнародний досвід з методики викладання іноземних мов у власній науково-професійній діяльності.

Основні джерела

1. Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність. Зимова школа : матеріали. – ІК. ЕХ, 2020. 98 с.
2. Гуревич Р.С. Освітнє середовище для підготовки майбутніх педагогів засобами ІКТ : [монографія] / Р.С. Гуревич, Г.Б. Гордійчук, Л.Л. Коношевський, О.Л. Коношевський, О.В. Шестопа; за ред. проф. Р.С. Гуревича. Вінниця : ФОП Рогальська І.О., 2011. 348 с.

3. Диброва Е.В., Евтушенко Н.Г. Применение компьютерных технологий в процессе обучения иностранным языкам. / Нові технології. Науковий вісник КУЕІТУ, 2009. № 4 (26). С. 149–152.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. в-ня доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
5. Кухаренко В. М. та ін. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / ред. В.М. Кухаренко. – Харків: Міськдрук, 2016. 284 с.
6. Кучерук О.А. Організація навчально-дослідницької діяльності учнів як лінгвометодична проблема // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2013. № 4(70). С. 19-24.
7. Литвин С. В., Скляренко Н. К. Навчання писемного спілкування учнів старшої Загальноосвітньої школи. “Бібліотечка журналу “Іноземні мови”. Вип. № 3, 2001.
8. Маслюк Л.П. Новые технологии в процессе обучения иностранным языкам. Вестник ХНАДУ, 2009. № 44. С. 12–14.
9. Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін : посібник для вчителя / за ред. В.Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза. Київ : Центр вільної преси, Академія української преси, 2016. 201 с.
10. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищих навчальних закладів. О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / під заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
11. Недюха М. П. До питання про предмет методики викладання (Постнекласичні та синергетичні аспекти) // Вища освіта України. 2003. № 3. С.63-69.
12. Осадченко І. І. Дидактична взаємозалежність технології проблемного, контекстового та ситуаційного навчання. Науковий вісник Чернівецького університету. Серія : Педагогіка та психологія. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. Вип. № 517. С. 97-110.
13. Остапенко Н. М. Теорія і практика формування лінгводидактичних компетентностей у студентів філологічних факультетів ВНЗ : монографія. Черкаси : видавець Чабаненко Ю, 2008. 330 с.
14. Паламарчук Л. М., Олендр Т. М. Формування комунікативної компетентності майбутніх учителів нефілологічних спеціальностей у контексті міжпредметної інтеграції Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії». – № 6. Кн. 2. Том IV (82) : Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». К. : Гнозис, 2018. С. 475-488.
15. Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П. та ін. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Педагогічна думка, 2013. 260 с.
16. Сокол М., Царик О. Прагматичні аспекти формування професійних компетентностей майбутніх фахівців у процесі навчання іноземних мов. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр.* / [редкол.: А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2019. Вип. 62. Т. 2. С. 191-195.
17. Сокол М., Царик О., Сокол З. Формування soft skills у студентів поколінь «у» та «z» як вимога сучасного ринку праці. Франкофонія в умовах глобалізації і полікультурності світу: збірник тез II Міжнародної науково-практичної конференції / Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль : ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2020. С. 372-374.
18. Coyle, D., Hood, P., Marsh, D. CLIL: Content and Language Integrated Learning. Cambridge, UK : Cambridge University Press. European Network on Education, 2007. 184.
19. Curtis A. Methods and Methodologies for Language Teaching. London : Macmillan International Higher Education, 2017. 240 p.

20. Hajer M. Creating a Language-Promoting Classroom: Content-Area Teacher at Work. Second and Foreign Language Learning through Classroom Interaction. London : Lawrence Erlbaum Associates, 2000. Pp. 265-285.
21. Lopes A., Cecilia R. R. New trends in Foreign Languages Teaching: Methods, Evaluation and Innovation. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 2019. 320 p.
22. Melser N. A. Soft Skills for Children: A Guide for Parents and Teachers. New York : Rowman & Littlefield, 2019. 90 p.
23. Scrivener J. Learning Teaching : The Essential Guide to English Language Teaching. London: Macmillan Education, 2011. 416 p.
24. Thornbury S. Scott Thornbury's 30 Language Teaching Methods: Cambridge Handbooks for Language Teachers. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. 127 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. - К.: Ленвіт, 2003.- 273 с.
URL:<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/286/Recomend.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Закон України Про повну загальну середню освіту: Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020. №31. 226 ст. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Ясна І. Soft skills: універсальні навички європейського рівня. Від 04. 03. 2015 р. URL: <https://studway.com.ua/soft-skills/>
4. Ewa M. Golonka. Technologies for Foreign Language Learning: a Review of Technology Types and their Effectiveness, 2012. URL : http://www.sinocall.org/pdf/Technologies_for_foreign-language.pdf
5. İşcan A. The Use of Eclectic Method in Teaching Turkish to Foreign Students. Journal of Education and Practice, 2017. № 8. С. 149–153. URL : <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1137580.pdf>
6. Mosquera I. Ideas to Bring Soft Skills into the English Classroom. URL : <https://www.teachingenglish.org.uk/blogs/ingrid-mosquera-gende/ideas-bringsoft-skills-english-classroom>
7. Timms A. The secret to Understanding Soft Skills. 5.09.2011. URL : <https://www.theguardian.com/money/2011/mar/05/secret-to-understanding-soft-skills>

Визначені рамки дисципліни:

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Виконані завдання (проекти) перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) усне опитування, завдання	30
Модуль 2 (теми 5-8) усне опитування, завдання	30
ІНДЗ (теми 1-8)	20
Підсумкове тестування (теми 1-8)	20

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
65-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів по темах курсу:

Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				ІНДЗ	Підсумковий контроль (тестування)	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8			
15 балів		15 балів		15 балів		15 балів		20	20	100
30				30						

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю (тести)
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE

Формат дисципліни:

Формат дисципліни змішаний (blended): до очного навчання додається електронний

супровід дисципліни в системі Moodle. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.